

A' ROMAI CSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBÖL Pénteken 3. Juniusban 1791.

Tsak a' mit lehet.

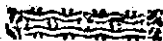
Aldozó Tsötörtök van ma — 's hát még-is ír-
nunk kell? Ha a' *Dores* indulni akar Pénte-
ken, írunk kell Tsötörtökön — No hát; mint hogy
Innep van tsak rövideden és homályoson — itt lallz
mind fazakastól: — „ A F. Császár, Károly és
Leopold fő Hertzegek Májusnak 16 dikián *Bulogna*-
ba szerentesen meg érkeztenek, és az nap ott min-
den nevezetesebb ritkaságokat meg tekintvén, más-
nap *Mántova* felé indultanak, a' hova 17 dikién est-
vére meg-is érkeztenek. — 18 dikián Gróf: *Artois*
is ide *Mántuába* érkezék *Vicenza*ból; 19 dikién a'
Pármái Hertzeg és fő Hertzeg *Afiszony*-is ugyan ide
érkezének meg; kik az nap minnyájan ő Felsegével
és a' fő Hertzegekkel ebédlenek. — Eddig tsalha-
talan útját tudjuk ő Felsegének — de már tovább
nem mehetünk, hanem táplál a' jó reménység,
U u hogy

hogy ezen hónapnak 15-dikéig szerentsénk fog lenni ő Felségét Bétsben szemlélni. — Itt most csak a szegény *Blanchárd* forog mindenütt a' szóban, ki 3-dikszori próbájától sem irtozván, tegnap u. m. a' *Kristus* mennybe menetelének innepén megint a' levegőbe akar vala repülni; de mi gátolta legyen próbáját hátrébb fogjuk meg-irni.

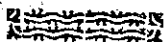
A' Pelli tudósítások szerint 100-ezer köből el-adó búzánál több vagyon most itten, és 2 forinton lehet venni Mérőt, holott eddig 4 R. forinton is alig kaphatjuk vala, kivált a' tavalyi esztendőnek vége felé. Mi ennek az oka? — az, hogy a' Gabonával kereskedők, sőt némely Uraságok is 30 — 40 mérőnként tartják vala titkon a' Gabonát, hogy 6 forintot nyerjenek mérőjéért, 's már most 2 forinton adni kénytelenek azt, a' mit akkor 4-en mind el-adhattanak volna. Így jár örökké a' telhetetlen. — Európának nints olyan szegelete, mely az idén bőv-aratással ne biztatna. — Azt írják Prágából, hogy Cseh Országban bizonyos részeiben valamely titkos ujj *Secta* állott volna fel. Ezek a' jó emberek azt *Dogmatizálják*, hogy a' Lélek meg-fog halni a' testel, hogy bennünket semmi következő élet nem vigasztalhat, és hogy mindent lehetne tselekedni, valamit csak a' természet kíván. Tántrokat inditt ezen ujj Sekta, hol mezeitelen tántrolnak edgyütt, mint meg-annyi *Adámak* és *Evdák*. Már most ne tsudálkozzék az ember, midőn a' Parasztak is efféle épületekhez fogtanak. A' Politia keményen utánna van, hogy az ilyen motskos fejekből füstelget veszedelmes vélekedések még tolyásabá meg-ölettesenek. Az efféle mind meg-ölő métellye a' Státusnak és a' közönséges tsendélségnek; azért ha valaki — az efféléknek indittója méltó a' büntetésre. — A' *Sztárai* és *Eszterházi* Antal *Sergei* jönnek vizsza Ausfr. Belgiumból, és *Dájtsmójtter* és *Toskána* mennek helyekbe.

Kolozsvár 21. Máj. — „Meg-esék Erdély Országának az a' nagy Innepi pompája, melly el Mlgs Gróf Los. *Bánffy György* Ur ó Exja Erdélyi Fő Kormányozó' fényes Hivatalába Kolozváratt, Nemzeti törvényes szokás szerint bé-iktattaték, és a' mellyről közönségesen ugy vélekednek, hogy ahoz hasonló talám még az Erdélyi Fejedelmeknek régi bé-iktattatásokban sem történt, akár a' rend-kivül való nagy országos örömet, akár a' számos fel-gyülést; akár a' Nemességnek fényes tisztesség-tételét tekintsük. Ezen Májusi hónapnak 16-dik napján, meg-tétetvén már előre a' Városon, Város' Fő-Bírája, *Tek. Szathmáry Pap Sigmund* Ur által egyéb szükséges rendelések-is, még jó reggel az egész piatzor a' Fő-Kormányozó Ur ó Exja Házától fogva, által az Ország-Házának bé-meneteléig Torda Utzában két felől zöld-fák fel-verettettek; sőt belől is a' Gyülésnek Nagy Palotájáig szolgáló hosszú által-menetelnek útja zöld fákkal, és a' földnek füvel való meg-hintése által ékesítették. Kilenz óra után osztán elébb is a' *Splényi* Regimentjének egy Kompániája, azután a' *Szavaja* Lovas Regimentjének egy osztálja, a' Királyi Biztos és mostan bé-iktató Commissárius *Báró Rall* Ur ó Excja Szállása, a' Gr. *Rhédei* Ház eleibe rendezen elé-állottanak. Majdon pedig 10 óra után a' Hazabéli Nemességnek fényes Serege is, melly mintegy 425 számmal Nemes Fejér, Torda, Kolos, Belső, és Közép Szónok 's Küiküllő Vármegyékből, ugy Aranyas Szék-ből is, szép készületekkel egyben-gyülekezett vala, Közép-Uttzának Kapuján bé-jöven trombita és rézdob-izóval ékes rendel fel-lovagolának a' piatzra, és a' Kir. Biztos Ur ó Exja szállása mellett rendben állának. Ennek a' Nemzeti fényes Seregnek szépségén nem lehetett a' számtalan nézőknek elég tud-kozni mind a' személyekre nézve; lévén a' Seregnek nagy része Grófi, Bároi' és Fő-Nemességből való, közönségesen pedig mindayajan szép természetű, tekintetű, és eleven ki-nézésű 's jeles magga viselésű válogatott Nemesek; mind a' készület-

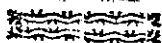
re nézve; többnyire drága kalpagokkal, tsákókkal,
 ékes egyéb köntösökkel, lovakkal díszes Sereg,
 kiknek Fő-Vezérloje (minthogy Gr. *Bethlen* Sándor
 Ur ő Ngá erőtelenkedése miatt maga meg nem je-
 léntheten) vala Báró *Vésselenyi* Miklós Ur ő Ngá,
 Adjutánijival Gróf *Iszabb Gyulai* Sámuel Ur ő Ngá-
 val. Az említett Vezérlo Báró Ur már annak-előt-
 te való napon is azt a' szép Sereget a' Váron kívül
 a' mezőben, ritka készséggel, fáradhatatlan serény-
 séggel, és szemes igazgatással tanította, gyakorlot-
 ta, és rendben szedte vala. Méltán tsudálhatták
 mindének, hogy annyi sok különböző helyekből,
 személyekből, 's különböző szoktatású lovakból
 egyben-gyűltt Sereg, olly kevés idő alatt a' rend-
 nek, fordulásnak, egyben-állásnak módjait annyira
 meg-szokta és tanulta, hogy a' tisztelesség-tételnek
 minden részeit a' bámulásig mindeneknek meg elé-
 gedésekkel jól véghez vihette. Mindnyájan kék szí-
 nű mentében valának, de mindének Vármegyének,
 a' köntösnek egyéb részeiben bizonyos valami kü-
 lömörsége vala. A' Küküllő Vármegyének pedig zöld
 mentével különböztették magokat a' többektől. Ez
 a' kedves Sereg feloldvágolván azért, kikhez hátul
 adattatott a' Kolosvári Lakosok között mintegy 80
 személyből álló Seregétske, vezetvén azokat elől
 három egészszén pánzfésoson, sisakoson, karvaso-
 son és több régi szokás szerint való vasas-készület-
 ben öltözött személyek ahhoz képest öltöztetett ló-
 háton, melly régi vasas készület a' Kolosvári Ta-
 háts-háznál el-téve tartatik) a' Királyi Biztos Báró
Rall Urnak szállása mellé, ottan egy ideig meg-ál-
 lapodott. Onnan a' Magyarorságnak egy része kísé-
 rés végett a' Fő-Kormányozó Ur ő Exja Házához
 által-ment, melly kíséző Seregnek közepette ő Exc.
 ja mintegy 12-tödfél óra tájban a' B. *Rall* Biztos
 Ur ő Exja szállására elébb kísértetett hat igen drá-
 ga szerzőmokkal ékes lovakkal vonatott hintón.
 Az alatt a' Tekintetes Státusok és Rendek Nemzeti
 fényes ruhában öltözve már az Ország házában fel-
 gyülekezvén előre, onnan a' Mlgos Fő-Tisztek, és
 több

előbb Rendei közzül választott Követség küldetett ō
 Exjokhoz, olly véggel, hogy ō Exjok az Országtól
 egész tisztelettel hivatvatván, a' Gyülésben meg je-
 lenni méltotalsanak. Melly Követség és a' meg-
 érkezés között el-töltt idő alatt benn az Ország há-
 zában négy rendbéli Versek nyomtatásban el-olító-
 gattattak. Továbbá az alatt Mlgos Fő Uri Alz-
 lzonyságok is az Orizág házában fel-jöttek azon
 karban, melly éppen a' végre a' Palotának bé-me-
 natele felett való végiben szépen készítettet vala.
 Végre egygyedfél óra tájban a' Kir. Biztos és Fő
 Kormányozó ō Exjok együtt a' Magyar Seregnek
 kísérő részétől az Ország-házához kísértetének illy
 rendel: Elöl ment a' Magyar Lovas Nemességnek bi-
 zonyos része, utánna a' gyalog lévő Nemesség, Fő
 Posta-Melter *Boér* Ur vezérlése által; következte-
 nek az ō Exjok tselédjei az után a' pompás hat lo-
 vu hintó, mellyben ō Exjok ketten ülnek vala, há-
 tul ismét a' Magyar Nemességnek bizonyos része
 követte. De már az előtt mind a' *Splényi*, mind
 a' *Szavoja* Reg. béli Katonaság az Ország Gyülésé-
 nek épületje előtt és az ottan lévő templom előtt,
 az utzán hozzfában fel-menvén szép rendben ál-
 lattanak, ugy a' Nemess Seregnek is nagyobb része
 előre oda fel-lovagolván szemben az épülettel a'
 másik soron szép rendben meg-állapodtanak vala;
 melly két felé álló Sereg között kísértettek fel az
 említett Fő Méltóságú Személyek. Kik is bé-men-
 vén a' Palotában annak felső végénél, hol Felső-
 ges Fejedelmünknek II-dik *Leopoldnak* képe, egy
 veres Selyemmel bé-borítottolt Oltár, vagy inkább
 Thronus forma készületen vala ki-helyheztetve; le-
 ülének. Akkor elsőben is fel-olvasaték a' Királyi
 Felsőségnek ezen Nemzeti bé-iktatás felől költ Ke-
 gyelmes Rendelése. Melly után következék a' bé-
 iktató Kir. Biztos Ur ō Exja Deák nyelven mondott
 bé-iktató ékes Beszéde hozfszan és fontoson, melly
 beszéd oda érkezvén, a' hol a' Fő Kormányozó Ur
 ō Exja Kedves Neve említettet, akkor a' trombi-
 ták kívül az Udvaron dobokkal edgyütt jelt adá-
 nak;

nak; azomban azok a' 25 ágyuk-is, mellyek a'
 végre kívül a' Váron közel lévő magas helyre ép-
 pen szemben a' Gyülésnek nagy épületével fel-vo-
 nattattak és ki-szegezettek vala, rendre meg szol-
 lalának; E' beszédnek bé-végzése és az egélt Gyü-
 lésnek hangos *Vivát* kiáltása után, ugyan Deák
 nyelven a' M. Gr. Fő Kormányozó Ur ő Excel-
 lenziája hosszú beszédet tartá, mellynek végét
 hasonló *Vivát* kiáltás követé. Mellyek után felele
 az Orzágnak képében ugyan csak Deákul ékes Be-
 széddel Mélt. Cserei Itélő-Messler Ur, ezt-is egy
 közönséges *Vivát* kiáltás követvén. Ezek véghez
 menven mintegy két óra tájban a' Kir. Biztos Ur
 ő Exja ki-menvén a' Gyülésből, haza kísérteték a-
 zon pompával, mellyel fel-kísértetett vala, az Or-
 szág Gyülése pedig a' Palotában helyt maradván.
 Akkor már a' Fő-Kormányozó Ur ő Exja monda
 az Orzághoz egy lelket által járó szívre ható *Ca-*
millusnak, vagy *Agrippának* beszédeihöz hasonló
 drága és arany betűkre méltó Magyar beszédet az-
 zal a' szépséggel és felséggel, hogy azt inkább érez-
 ni lehetett és hallgatni, abból a' kellemetes arany
 Szájból, mint sem ki-lehetne írással fejezni, vagy
 valaha nyomtatásból-is olvasni, és a' mellynek hal-
 lására sokaknak, Főknek és Alsóbbaknak szeméi-
 ből a' könyvek hullanak vala. Bóldog fülek! mel-
 lyek hallgathatták, bóldog szívek, mellyek ezután
 is örökké érezni fogják e' beszédet! Ezt követvén
 az *Éljen* öröm-kiáltás, végre Mgos Gróf Præsídens
Kemény Farkas Ur ő Exja az Orzágnak részérök,
 mintegy Magyar *Demosthenes*, szokása szerint való
 fontos és válogatott szókból egyben fűzött kívána-
 tos beszéddel felelvén, az *Éljen* kiáltás bé-fejezvé
 a' fényes Gyülés három óra után ki-ozlék. Szin-
 tén meg-fokad vala annak a' Gyülésnek érzékeny
 Szíve a' maga Kedves Szíve szerint való *Bánfi*
 Györgyének ölelésében indult rend-kívül való ö-
 römnek miatta, mellyet a' ki nem látott és nem
 hallott, a' még Erdélyben hasonló-közönséges öröm
 innepet nem látott és nem hallott. Mikor ki-menne
 az

az Országos Palotából, még az Uri Afiszonyági Méltóságok-is, mint meg-annyi Musáknak és Gra-tziáknak karjai tisztelik vala ő Exc. ját a' karból hangozó *Éljen* kiáltással. Haza kísértetvén ő Exc. ja a' fenn említett pompával tsak hamar országos nagy ebédhez ülének, mellyet tartott a' Kir. Biztos Ur ő Exja maga szállásán, melly ebéd alatt a' sü-rü köszöneteknek és vig egygyes italoknak felelnek vala szüntelen az ottan lévő Palotán a' trombiták és dobok; alább pedig a' szemben le-nyúló uttzá-nak szinte kapujánál az uttza közepire fel-felé szem-ben az ebédlő Palota felé szegezett ágyuknak örven-dező dörgései, melly dörgések szám szerint száz versben hallattattanak azon vigságos ebédlés alatt. Ugyan akkor estve a' Biztos Ur ő Exja által azon szálláson lévő Bál-házban nagy Bál tartatott, melly is nevezetes arról, hogy abban a' nagy örömeek miatta még a' koros idejű Méltóságok-is mindoyá-jan tántzoltanak; a' mi nagyobb ritkaság maga a' Kir. Biztos Ur ő Exja, sőt a' Fő Kormányozó Gróf Ur ő Exja-is, kinek tántzolására senki-is nem em-lékezik, mostan örvendező Kedves Nemzetének e' részben-is köziben atyafiságosan elegyedni méltoz-tatott, és tántzot járt Mélt. Gr. *Bethlen* Gergelyné, Malomlzi Gr. *Kendeffi* Rákhel Ur Afiszony ő Ngá-val. Ugy az Excja Kedves Testvére Gróf *Eszterhá-ziné* Ur Afiszony ő Nga-is, kit hasonlóképpen tánt-zolni régtől fogva nem láttanak, akkor tántzolt Báró *Rádfi* Farkas, Erdélyi Kints-tartó Ur ő Exc. jával. Egy szóval egy ilyen rend kívül való öröm innep napon ha rendkívül való bizonyági lettenek a' Hazafiui Szeretetnek sok egyéb példákban-is, azt e' hasonlithatatlan Országos innepnek természete hozta magával. Valamint az előtt való estve-is, ugy kivált ezen estve-is nagyobb része a' Városnak meg-vala világosítva. Nevezetes világosított győze-delmi-kapu szemléltetett a' B. Kir. Biztos Ur ő Exc. ja szállásának, u. m. a' Gr. *Rhedei* Háznak kapujá-ban, mellynek felső részén az alkotványnak köze-pette illen meg-világosított irás olvastatott: *Geor-gio*

gio Bánffy. M. P. T. M. G. S. (az az Magni Principatus Transilvaniae Magno Gubernatori) Sacrum. Két felől pedig a' kapunak Oszlopai felett ezek a' Betűk V. C. G. B. *Vivat Comes Georgius Bánffy.* A' Kolosvári Tanács Háznak ablakai is *Pyramis* formájú világosságokkal valának rendesen ki-készítve; két ablak között pedig egy *Két fejű Sas*; annak alatta egy *Grif*, a' *Bánffy Tzimer*; ezek alatt ilyen irások: *Tzélja Örömnöknek, Tárnya Szerelmöknek, Kirdly Hivét, Ország Szivét. E' Grifben fel-találta.* Estve ugyan akkor sokáig, míg a' Bál házbán bétakarodtak, kívül az utzán a' Várta-ház előtt a' Kolosvári Musikásoknak Nagy Bandája mulattatta a' Sereglő és szüntelen alá is fel-járó Sokaságot, a' fenn tiszteltt Városi Fő-Biró Urnak ebben is, és több elé-számláltt tzerémoniai tizteletekben megbizonyított emlékezetes rendelései által. Az időnek kedvezése, és kieisége is különösön ki-jelentette szembe tünhetőleg e' napnak innepi tekintetét, és több napoktól meg-külömböztette, mert midőn már majd három hetektől fogva mindennapon első és selleges idők járnának, ezen a' napon az idő kieiséggel úgy tölt-el, hogy a' pompának minden részeivel szemben mosolygott. Bétölt hát henned is e' szerint, Isten' és emberek' kebelének szerelme, Kedves Fő-Kormányozónk! *Claudianusnak* ama' Verse: *O! nimium dilecte Deo, cui militat aether.* Szeredán nagy ebéd tartatott a' Püspök Gr. *Battyáni* Ur ö Exjánál; azon estve pedig a' Nagy Bál tartatott a' Fő-Kormányozó Ur ö Exc. ja fényes és bővséges gazdálkodásából az ö Exja fejedelmi szép Palotájiban, holott ismét lehet képzelní minémü jelenségei 's bizonyosságai lehettenek az együtt örvendő Hazafiuí fényes Gyülekezet' edgyütt mulatásának. Szép vólt az is a' Hetfői Báiban, hogy az nevendékeny Urfiaknak számokra külön házbán vala a' mulatásnak helye, kiknek tántzokat és örvendő magok viselését gyönyörködve lehetett szemlélni. Jöttek ki nyomtatásban Magyar Énekek is két

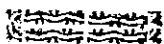

két rendbéliék, Musikához alkalmaztatva, mellyek vagy az előtt való napon, vagy az innep-napon különböző helyeken énekeltek - el még fő méltóságú Kis-Alszonyok által-is.

Ugyan ezen öröm Innep alkalmatosságával (egy hirtelen) Pünkösöd Havának XVI-dik napján 1791-ben Kolosvárt. A * *

Hazánk és Nemzetünk Nagy Dilze! Tégedet,
 De nem; — eredeti czimeres Képedet,
 — Ifjú Unokánknek, mellynek látására
 Irigy könyve fojjan pejhés ajakára —
 Akarám eleven színekkel festeni
 'S gyenge vonásimat meg-lelkesíteni.
 De szándékom látván a' Vers bölts Istene,
 Szent helyéből hamar tsak mellém reppené.
 Mit akarsz? ugy monda; Te vakmerő elme!
 Ally meg! A' szép Képnek lelsz tölled lérelme.
 Nagy Sándort, tudod, tsak *Apelles* festette,
 Egy más szegény etset mert kisebbithette.
 Te a' Vers szerzők közt millyen utolsó vagy,
 A' Kormányozók közt *Banffi György* olyan Nagy.
Perikles, Kátó, Pitt, régi 's ujj Hérosok
Szilágyi és Gétzi, kik vélek párosok
 El-kezdvén *Hunyadin*, le *Haller Jánosig*
 'S Hazájáért sebet vett *Kemény Lászlóig*;
 Riknek ditsőséges Nevek esméretes,
 'S Hazájok Fiai között tiszteletes,
 Nagy Emberek voltak magok idejekben:
 'S illyen *Banffi György*-is az ő szép Rendekben.
 Egy Ur, igaz Párjok. Nézd tsendes ortzáját,
 'S Lásd benne régibb 's ujj Százak ujj Példáját.

Itt nállunk Kolosvárt igen veszedelmes himlők járnak — 's a' mi kefervesebb! óltja az első tüzésben égő *Himen* fákjáját. *Csifzár* Urnak tsak a' napokban nyert virág Párját *Csukás Rosaliát* meg-solt-
 váu

ván Férjétől 's életétől, mind Férjét mind édes Anyát letét gyászba hagyta.

Süveg 27-dik Máj. — Kedves Kurirom! —
 Ha tudnád, melly keférvesen megilletődött pennát fogtam légyen, ezen Levelemnek irására, kezembe; talám még Levelem felbontása előtt elfokadnál írva. — Májusnak 25-dike vala az a szerentsélen siralmas napja *Süveg Városának*, melyben délutáni 3 órától fogva 6-ig a' leg-szebb Házai közzül 120-an a' tűznek füsté és hamuvá vált erőszakos prédái levének. A' kár, a' sívó-rivók száma, a' meztitelen ügye-fogyattakké és ez által lett koldulsoké le-irhatatlan. Ma éppen 12 esztendeje, hogy a' Városunk ezen szomorú történet prédái kezeinek hasonló julsát érezvén, alig állíthattuk magunkat helyre, midőn ujra mindenünket a' hamuban tapodni írva kéntelenítettünk. Mit csinálunk, ha a' mi Könyörülő Keresztény Atyánkfiai kenyeret, hajlékat és köntöst nem adnak? Bóldogtalanságra maradtunk; tsak az alamisna, a' könyörületes emberi szív segethet most rajtunk! — A' tűz az Oskola Mester házán ütött-ki, és a' Városnak szebb részét tette semmivé.

Külső Országi Tudósítások.

Itt van azon Hitnek formája, mellyel a' Lengyel fegyveresek magokat a' Teremtő előtt szolgálathoz kötelezték: — „Mi esküszünk a' 3 személyekből álló egy élő Istenre, hogy a' F. Lengyel Királynak *Stanislaus Augustusnak* és a' Frigyes Státusoknak, valamint azoknak az uj *Constitutioknak*, mellyek ezen 1791-dik esztendőben Májusnak 3-dikán az öszve-gyült Státusok előtt elvégeztetett, mindenekben tökéletesen engedelmeskedünk. Egerszersmind kötelezzük magunkat, hogy nem tsak a' meg-nevezett *Constitutiokat*, hanem a' Hazát is a' maga mostani állapotjában, minden külső és belső ellenségeitől egész erőnkben és tehetségünkben őltalmazzunk; és a' Hadi Biztosoknak mindenekben

enged-

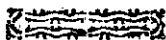
engedelmesek leszünk. Az Isten és annak ártatlan szenvedett fia úgy segittsen bennünket. — Lengyel Ország mind magával, mind Orosz és Auszriai Udvarokkal egy hasznos barátságban lépett ezen nji *Constitutioi* által, mely szerint Királyt, még pedig az Auszriai Házzal Sógoros Királyt vállaltott magának — a' következésekre nézve várjunk az időtől.

Páris. Minekelötte meg-égette volna a' felháborodott Nép Máj. 3-dikán a' Pápa' képét, szörnyű beszédet tartott egy Frantzia, az *Aureliánumi* Hercegnek *Palais Royal* nevezetű palotájában, a' körülötte állott sokaság előtt. — Tsak egy tördelékkel iktatunk ide az említett beszédből, melly is nyilván mutatja: hogy' lehet a' Népet egygy értelemről, más, egészen ellenkező értelemre birni hitetgetések, és ajándékok által. Mászszor, magát égette volna meg a' Párisi Nép azt az Oratort, a' ki így beszéllett volna előtte: — „A' polgári hadnak fáklyáit szándékozott VI. *Pius* meg-gyújani azon Breve által, mellyet nagy bosszankodás nélkül nem olvashattatok. Az ő vétkes tzélljai esmeretesek előttetek: már régen fel-fegyverkeztettek volna titeket egy más ellen, a' ti meg-átalkodott Papjaitok, és már most ölnétek vágnátok egymással, ha az ő beszédjek után halgattatok volna; a' mi leg-szentebb titkainknak inneplésekre szenteltt hét volt a' vérontásra ki-rendelve. A' ti fel-tornyozott hólt testeiteken emeltek volna ők óltárt a' Despotismusnak. Egy Kép, melly az útálatos Fanatismust ábrázollya, 's egyik kezében kardot, a' másikban pedig Brévét tart, a' rogsra (égetni való rakás fára) fog vettetni, mellyet Papoknak kell meggyújtani: hadd lássák ők ebből, hogy Frantzia Ország nem akar többé szolgája lenni a' 18 dik Százban a' Romai Despotismusnak; hogy az a' hibás vélekedéseknek szem-fedelét el-vetette; és a' midön a' Katholika Vallás eránt való mély tiszteletet megtartja,] ugyan akkor minden akadékoskodás nélkül

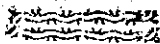
veá mēhet, hogy a' lángok közzé vesse egy kevély *Mustinak* a' kávé, a' ki a' Békesség-Istene' Helytartójának nevezi magát, 's azonban a' dühöltségnek hegyes törét forgatja kezében, igyekezvén keresztül verni azzal Hazánknak szívét, a' mellynek ujjonnan lett születését rettegéssel nézi, mivelhogy az ő tekintete, tsupa vízfíza éléseken, 's háborúságon fundáltatik. Minekokáért az a' mi kívánságunk, hogy VI. *Pius'* képe a' lángok közzé vettessék, 's hamva a' levegő égbe elszórattassék. Hogy mindazonáltal ezen igazságos tselekedetet vétkül ne tulajdonítsák minékünk a' Fanatismusnak Prokatori, le kell előbb venni a' képről a' keresztet, és a' gyűrűt, ugymint a' mellyek mindenkor megérdemlik a' mi tilteteletünket. *Rouyou* Apátrát, ezen istentelen Brévének ki-adóját, elő kell keríteni, hogy térden állva, kezében fáklyát tartva, 's arztulátját a' föld felé fordítva, legyen jelen ezen exekútzion.

A' Frantzia Nemzeti Gyűlés Májusnak 9-dikén a' Könyvek rosfálásáról vagy a' *Typografiai* szabadságról rendeléseket tett, és ilyen értelemben volt a' Nemzeti Gyűlés: A' Könyvek nem egyebek, hanem szóval ki-mondott gondolatok; valamint tehát a' gondolatok harminzadolhatatlanak és rosfálást nem szenvedhetnek; ugy a' Könyvek sem, mellyek tsupa ki-mondott gondolatnál nem egyebek. De valamint a' Gyilkos, az Istent káromló, a' tolvaj 's t. méltó büntetésre vonatnak, ugy az is, ki írása által effélékre öztönöz valakit meg-büntettetik; és csak az efféle Könyveknek nyomtatások nem szabad Frantzia Országban. De valamint a' rajta nem ért Tolvajt, Gyilkost nem lehet büntettetni; mert nem tudatik ki legyen; ugy egy veszedelmes Könyvnek titkon ki nyomtatott Ura sem büntethetvén, az ilyen Könyv el fog szedetni, és az ilyeneknek olvasása, tartása, kemény büntetés alatt fog tartatni. Külömben a' nyomtató Sajtó szabad a' Könyvisgálóktól, — Frantzia Országban a' Pápa határaihoz

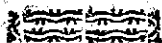

raihoz közel lévő részeiben a' támodásnak és belső véres zenebonának tüze szüntelen harapozik. Az *Avignonból* ki költözött Sereg *Carpentrás* körül szállott meg, és ezt a' Várost egy néhány hetekig formáliter ostromlotta azon kívül, hogy ezzel valamire mehetett volna. A' Városban ugyan a' magok ágyuikkal igen kevés kárt tettek, mivel a' Várostól nagyon távol állanak vala, de a' Várban lévő a' bekételen Frantziáktól segítettvén, és sok tanult Tisztektől igazgattatván, kiütések és rá-rohánások által az *Avignonbéliek* közzül 1000-nél többet le-apritattanak és löttének, s azonban két enyvinél-is többen sebesítették meg. Ezek is végre a' magok veszedelmeken meg keseredvén, a' körül fekvő környéket egészen el prédálták és pusztították. Végre csak ugyan rá ütöttek az *Avignonbéliek* *Carpentrás* Vároására, hogy azt erőszakkal vegyék meg; de a' Várból adott *Kartás* tűz csak nem egészen elborítván őket, nagyobb részén el vesztének; a' kik meg maradtanak volna-is közülök, a' Várból kiütöttek által el-kergettettek. — Illyen a' belső zenebena! a' meg hasonlott Hazafiak között való had! hol ugyan azon Nemzet a' maga Nemzetének vérében feredezik, és az egész Országban serki lintis bátorsághan. — Papok! a' békeiséget szerető szelíd *Jesus* Szolgái 's Tantványai — a' Keresztyénség szájában lévő illő és hasznos zabolát ne tágittsátok — annál inkább a' Frantzia és Belga Papok példáit ne kövessétek; hogy az utolsó szám-adásban nyájaitakról ama nagy Urnak számat adhassátok. Rossz Pásztor az, a' ki csak bőrével számol a' Juhaknak!! Nagyon erőszakat vett a' *Pestis Európában*.

*Stockholm*ből Máj. 10-dikén az iratik, hogy minden Tengeri Vezérek és Tisztek parantsolatot vettének vala, hogy 20-dikig *Kárlskronában* legyenek; a' további parantsolatot meg fogják halani — ebből mindenek azt itélik, hogy ha csak ugyan fegyverre kell a' dolog ujra, a' Svéd nagy Ten.

Tengeri Sereg-is ki-fog állani a' sikra. — Közön-
 séges Levelekben olvassuk, hogy mind Pruszfiába,
 mind Angliába vilzsa érkeztek már azon rég várt
 Kurirok Pétersburgból; kik a' nagy Katharina utolsó
 szándékát viszik vala — 's mit vittek? azt, hogy
 Muzka Ország a' maga előbbeni szándékától el-
 nem áll, és addig segyverét a' vértől meg-nem tör-
 li, míg a' már ki-mondott módon nem köthet bé-
 kekséget — Muzka Miniller *Laszkaroff* Ur ugyan a'
 Nagy Vezér táborában vagyon máig-is, és tanács-
 kozik a' békekségről, de a' más Udvarok erejéhez
 támaszkodó Porta nem akar semmit-is adni, tsak
 a' maga roppant Táborát mutatgatja a' Minillternek,
 és az Asiai népnek tökéletes meg-érkezését várja,
 kiknek már nagyobb része Konstantinápolyig ér-
 kezett, más része pedig még Aprilisben a' Táborba
 szállott vala. — A' Török kélzület véghetetlen; 's
 még a' *Mahumed* titkos Császájához sem nyúltanak.
 A' mostani Nagy Vezér az, ki már egyszer a' Bá-
 nátnban benn Quártélyozott. Nagy Katonának mond-
 ják és egy okos Vezérnek, — Azt olvasam a' *Brü-
 ni* Ujságból, hogy a' mi széleinken-is kezd a' *Kor-
 don* fel állani; de ebben tsak akkor lészünk bizo-
 nyosok, mikor az én Levelezőim írják *Bukarestből*
 és *Krájovából*. — Mi a' békekséghez azonban igen
 jó reménységgel lehetünk; noha meg-kell vallanunk,
 hogy égélsz Europa *Jánusi* formát öltözött maga-
 ra; kinek két ábrázatja közzül edgyik sir, a' má-
 sik nevet és örvend. — Örvend; mert a' termés e-
 gélsz Európában rendkívül való szép. — Sir; mert
 a' Nemzetek egy-más vérében ferédeznek — a' Pá-
 pa menköve hull — és ha élne *Ovidius*, most is
 tsak azt irhatná: *Fratrum quoque gratia rara est —*
*Lurida terribiles miscent aconita Novercae — Non Ho-
 spes ab Hospite tutit.*

Egy 57 aranyat nyomó olly szép Arany-jutalom-pénz érkezék a' napokban a' *Hágai* Tudós Társaságtól kezünkbe, melynél még soha szebbet nem vólt szerentsénk látni. — A' pénznek egyik oldalán egy borostyán koszorun belől ez vagon írva: *Mich: Pap Szathmári, Nobilis Transyl: Hungarus, in Ref. Coll. Claudiopolit. Theol: & Hist. Eccl: Professor: Soc. Hag. Membrum Corresp. meruit. MDCCLXXX.* — Ugyan ezen lapján a' pénznek, a' koszorun kívül kereken ezen igék olvastatnak: *Proemium Societatis Haganæ, pro vindicanda Religione Christiana.* — A' más felén a' Tudományok Isten-afszonya Pallás, kinek feje felett függ a' nap, meg támaszkodott egy óltárhoz, melynek oldalán egy Kereszt, Pálisa alatt egy Biblia vagon, és a' Bibliára sűrűn lótt nyilaknak ellent vét páilsával. Jobb kezével mutat Pallás ezen igékre: *Math: XVI. 16. — 18.* — Ezt a' gyönyörű arany pénzt nyerte vala még tavaly a' már nevezett Tudós Ur, ezen 100 arany jutalomra tett kérdésre való leg-jobb és bőltsebb feleletével: *Mitsoda hasznára lettenek légyen a' Keresztényi Vallásnak az üldöztetések?* A' pénz 57 arany, 43 aranyakat pedig más folyó pénzben fizettenek ki. Mely nagy díszére légyenek Magyar Hazánknek és Nemzetünknek, az illy Tudós Hazafiak a' külső Nemzetek előtt? Kisebbite-mém talám érdemeit ezen nagy Férjsünak, ha szükségtelenül azt magyaráznám, a' mit ki-ki által láthat. Ezen arany jutalom pénz el-vétetett vala a' Bétsi Harmintzadon midön bé hozatott, és 24 órá-ig fogságban lévén, ugy adatott kezünkhez. El-jenek az illyen pénzt Hazánkba bé-hordó Nemzetünk gyönyörösegei!

Szádvitzai Sándor Imre Ur egy reménységgel tellyes Ifjú Ns. *Borsod Vármegyében* e' múlt Már-tziusban életének 24-dik esztendejében meg-hólt. Ennek szive szerént való Barátja, kinek a' temet-
rendbe

tezésén való meg-jelenést a' távol létel nem engedé,
következendő Verseit küldötte Koporsójára:

Allj-meg e' Táblánál Magyarom! mert *Sándorok* Aga
IMRE Koporsóban nyúgszik! — Sirj ennek halálán!
Húsz nyarat ért Ifjú 's négyet, mikor érdemes erkölts,
Érett elme, jeles tudomány, és ritka nemes Vér
Mások eleibe tevé. *Erebus* fia durva Kaszás itt
Meg-tsalatott: idejét a' nemesbb erköltsbe keresvén
Meg-döntött Rózsát a' Kaján érettnék ítélte! — —
Boldogúl itt Szeretett IMREM Arnyéka nyugodjál:
Hit bizonyossá telz: meg-ölellek: várd-bé B. k. det.

Egy sűdra! — „A' közelebb költ *Kurirunk-*
ban irtuk vala, hogy F. Urunk az Erdélyi Oláhok-
nak Hazafitványságokat meg-adta volna. Ezt ugyan
ugy irtuk vala mint hallamást ekkor is, és nem bi-
zenyost — de már most irhatjuk, hogy ez még ed-
dig nem igaz, és imé azon szavainkat visszavon-
nyuk. — A' Gróf *Bethlen* Josef Ur ő Ngáról irt
tudósításunk sem láttatik tökéletes igaznak lenni.
— Az Erdélyi F. Udvari Kantzellárián volt V.
Protholista Redli Ur *Presidialis* Concipistává lett, és
V. *Prothocolistává* tétégett *Gaál* Ur Erdélyből az
Unitáriusok részéről — mint hogy Erdélyben ezen
Vallás-is törvényesen bé-vett Vallás — és a' F.
Kantzellárián *Gaál* Ur az első Unitárius.